

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

СВЯТО, ЩО КЛИЧЕ ДО БОЮ ВШАНУВАННЯ ГЕРОЇВ ХОЛОДНОГО ЯРУ

До Дня незалежності Історичний клуб "Холодний Яр" презентував фотоальбом про вшанування холоднороських героїв

Фотоальбом "Свято, що кличе до бою" буде представлено 21 серпня в Національному музеї Тараса Шевченка. Видання розповідає про вшанування холоднороських героїв, яке відбулося 20 – 21 квітня 2013 р. на Чигиринщині – батьківщині Богдана Хмельницького, Максима Залізняка та Василя Чучупака. Вшанування перетворилося на свято українського духу та соборності.

Співтворцями прекрасного альбому стали фотомитці Володимир Калюжний, Володимир Захарук, Григорій Юрик, Андрій Кравець, Вікторія Пришутова, Настя Сніжна, Роман Чорномаз та інші фотографи, які зберегли щасливу мить буття українського народу. У фотоальбомі вміщено 325 світлин.

На переконання народного депутата України Юрка Сиротюка, вшанування в Холодному Яру стало головною культурною подією року в Україні.

Параметри видання такі: "Свято, що кличе до бою". – Київ – Кам'янець-Подільський: "Медо-

бори", 2013. – 128 с., ширина 240 мм, висота 170 мм, папір крейдований, 115 гр., друк кольоровий усіх сторінок, палітурка тверда, повноколірна, глянцева. Наклад 1000 пр.

Альбом дуже теплий, святковий. Гарний дизайн, серйозний об'єм інтелекту в тексті разом з парадом шикарних світлин, глибокі культурні цінності та патріотика з драйвом пригод і подорожей. Це і блискучий історичний екскурс, ідеальний звіт, професійний рекламний буклет і гарна подарункова книга, і... і...

Нам дуже сподобалося. Щиро дякуємо за цю радість.

Родина КАЛЮЖНИХ
Одеська обл.

"Холодний Яр, який оспівали Тарас Шевченко та Юрій Горліс-Горський, наснажує нас і духовно підтримує, – так завершує передмову редактор-упорядник видання Роман Коваль. – І кожна добра справа, яку робимо для відро-

дження його слави, ошляхетнює насамперед нас. На світлинах, які після Холоднороського свята 2013 року надсилали мені друзі й приятелі, я побачив стільки посмішок, стільки сонячних лків, що вирішив зафіксувати цю радісну мить нашого буття. Обнімаю кожного, хто був щасливий у Холодному Яру! До зустрічі на холоднороських стежках!"

У цей же вечір буде представлено репринтне перевидання "Історії України-Русі" Миколи Аркаса. До слова запрошені народний депутат України Юрко Сиротюк, письменники Володимир Белінський та Євген Стеблівський. Виступлять також ініціатор перевидання Степан Нагірний та журналістка радіо "Промінь" Ірина Плехова, яка виховувалась на "Історії України-Русі" Миколи Аркаса.

На презентації звучатимуть бандури Михайла Ковалюка і Тараса Силенка та гітари Григорія Лук'яненка й Володимира Самойди.

Історичний клуб
"Холодний Яр"

"ЯК ДОБРЕ, ЩО ЇХ НЕ ЗАБУЛИ!"

Давно мріяв побувати в краях, де воював за волю України і загинув мій дядько Йосип. Наша родина завжди пишалася ним.

Але як мало ми знали про нього!

Після того, як було перевидано спогади Юрія Горліса-Горського "Холодний Яр", я більше довідався про події, в яких брав участь мій дядько Йосип Оробко.

І ось я в цих краях. Сама природа давала холоднороським на-

дійний прихисток від ворогів. Тому й спротив загарбникам був такий запеклий.

Давно вже немає людей, що боролися і гинули за волю України. Але як добре, що їх не забули! Я схвилюваний, що вшанування не стали якоюсь містечковою подією. Зібралися люди з усієї України, було багато молоді. А це значить, що справа незалежності України переходить у надійні молоді руки! Наша молодь – я бачив

це! – готова взяти на себе відповідальність за долю України.

Усе було організовано на добром рівні. В мене залишилися найкращі враження від подорожі до Холодного Яру. Щиро вдячний організаторам!

Василь ОРОБКО, племінник сичового стрільця і холодноросьця Йосипа Оробка

С. Великополовецьке Сквирського р-ну Київської обл.

Ювілеї і дати ВЕРЕСЕНЬ

1 вересня 1924 р. помер Остап Вахнянин, хорунжий УСС, педагог, учасник Української капели Олександра Кошиця.

1 вересня 1986 р. помер Микола Коваль, вояк, педагог, батько Романа Ковалюка.

1 вересня 2005 р. загинув Юрій Мурашов, співголова комітету "Тельсінки-90".

2 – 9 вересня 1621 р. Петро Конашевич-Сагайдачний розбив турків.

2 вересня 1811 р. народився поет Іван Вагилевич, член "Руської трійці".

2 вересня 1889 р. народився Іван Герчук, стрілець УГА і дивізії "Галичина", вчитель, меценат.

2 вересня 1901 р. народився Зенон Зелений, стрілець УГА, референт молоді Військової управи дивізії "Галичина", член НТШ Канади.

2 вересня 1952 р. в російському таборі смертників Абезь загинув Голова ради УНР в екзилі, видатний учений Іван Фещенко-Чопівський.

4 вересня 1920 р. у бою проти більшовиків загинув Гриць Хмеленко, командир Богдано-Дорошенківського куреня 1-ї Запорозької дивізії.

4 вересня 1985 р. у російському концтаборі загинув поет Василь Стус.

5 вересня 1882 р. народився Михайло Гаврилко, художник, скульптор; чотар УСС, начальник штабу Сірої дивізії Армії УНР, повстанський отаман.

6 вересня 1672 р. гетьман Петро Дорошенко здобув місто-фортецю Кам'янець-Подільський.

6 вересня 1890 р. народився чотар УСС, верховний отаман Українського пласту Северин Левицький.

6 вересня 1955 р. помер Тиміш Омельченко, курінний 2-го Синього полку 1-ї Синьої дивізії, голова Українського національного об'єднання (1937 – 1945).

6 вересня 1976 р. помер генерал-хорунжий Армії УНР Андрій Долуд.

7 вересня 1896 р. народився Іван Цапко, командир Старобільського партизанського кінного полку, вчений-картограф.

7 вересня 1920 р. у бою з більшовиками загинув гармаш полку Чорних запорожців Кривко.

7 вересня 1921 р. загинула Віра Бабенко, зв'язкова Катеринославського повстанкому.

8 вересня 1848 р. з'явилася відозва Головної руської ради про організацію Української національної гвардії.

8 вересня 1950 р. москалі розстріляли Івана Ремболовича, підполковника Армії УНР, старшину дивізії "Галичина".

8 вересня 1962 р. помер Іван Омелянович-Павленко, командир групи "Наварія" Галицької армії, командир Окремої кінної дивізії, генерал-хорунжий Армії УНР, художник.

8 – 10 вересня 1989 р. відбувся Установчий з'їзд Руху в Києві.

9 вересня 1769 р. народився Іван Котлярівський.

10 вересня 1903 р. народився Дмитро Сачківський, козак

Армії УНР, командир 3-ї сотні дивізії "Галичина", поручник 1-ї УД УНА.

10 вересня 1929 р. помер Микола Коваль-Медзведцький, генерал-поручник Армії УНР.

10 вересня 1967 р. помер Іван Цапко, командир полку Окремої кінної дивізії Армії УНР, член Української вільної академії наук.

11 вересня 1864 р. народився Павло Грабовський.

12 вересня 1922 р. москалі розстріляли отамана Карого (Сергія Яворського).

13 вересня 1873 р. народився Сень Горук, командир куреня УСС, начальник штабу Галицької армії, командир бригади УГА, журналіст.

13 вересня 1937 р. москалі розстріляли Григорія Пирхавку, повстанського отамана, заступника міністра внутрішніх справ уряду УНР.

13 вересня 1963 р. помер сичовупанник, інженер Федір Скрипниченко.

14 вересня 1882 р. народився Володимир Савченко, генерал-хорунжий Армії УНР, історик.

14 вересня 1899 р. народився Дмитро Негрич, підпоручник Гуцульського пробойового куреня УГА, інженер, лісничий.

14 вересня 1982 р. помер Петро Самутин, генерал-хорунжий Армії УНР (на еміграції), історик.

15 вересня 1653 р. смертельно поранено Тимоша Хмельницького.

15 вересня 1923 р. помер Степан Тисовський, отаман УГА, редактор журналу "Молоде Життя", член проводу Українського пласту.

16 – 28 вересня 1648 р. Максим Кривоніс розбив військо Яреми Вишневецького під Мавнівою і Старокостянтиновом.

16 – 18 вересня 1924 р. у Бессарабії вибухнуло Татарбунарське повстання проти румунської окупації.

16 вересня 1976 р. помер Аркадій Валійський, генерал-хорунжий Армії УНР.

17 вересня 2008 р. помер Ренат Польовий, видатний інженер-винахідник, краєзнавець, меценат.

18 вересня 1858 р. народився письменник Адриан Каченко.

19 вересня 1966 р. помер Микола Рибачук, підполковник Армії УНР, священник.

20 вересня 1923 р. загинув подільський отаман Сидір Андрущенко.

20 вересня 1991 р. помер Зеновій Красівський, поет, голова ОУН у Краю, багатолітній в'язень російських концтаборів.

21 вересня 1889 р. народився Іван Зінкевич, хорунжий дивізії "Галичина".

21 вересня 1955 р. помер Володимир Савченко-Більський, генерал-хорунжий Військово-морського флоту УНР, автор спогадів.

22 вересня 1888 р. народився барон Сергій Вальдштайн, полковник Армії УНР, отаман кінного загону ім. кошового отамана Івана Сірка.

Закінчення на стор. 4.

УКЛІН ВОЯКАМ АРМІЇ УНР

21 липня 2013 р. на Дніпропетровщині Благодійний фонд "Героїка" (керівник Павло Подобед) відкрив меморіальну дошку сотнику Никифору Авраменку та пам'ятник на могилі козака Спиридона Тропка

Урочистості розпочалися у Верхньодніпровську, де 1893 року народився Никифор Авраменко. З листопада 1917 року він служив у військах Центральної Ради. У трагічніший момент відступу з Києва Авраменко був призначений на посаду коменданта штабу Окремого запорозького загону, який згодом розгорнувся у бригаду та дивізію. 17 листопада 1918 р. полковник Петро Болбочан призначив його комендантом штабу Лівобережного фронту Армії УНР. Никифор Авраменко брав участь у Першому зимовому поході. У боях проти червоних був поранений. На еміграції у Польщі написав цінні "Спомини Запорозьця", які 2007 року побачили світ у видавництві "Темпора".

22 лютого виповнилося 120 літ від дня народження Никифора Авраменка, а 21 вересня відзначимо 40 роковини від дня його смерті. Легендарного запорозьця вшанували не лише мешканці Верхньодніпровська, а й українці з Польщі, Києва, Дніпропетровської, Київської, Кіровоградської, Запорізької та Черкаської областей, численні нащадки сотника з Кіровограда і Запоріжжя. Галина Авраменко, донька сотника, що мешкає в Познані, передала до Верхньодніпровська землю з батькової могили. Її розсипали на клумбі з квітами, що на подвір'ї церкви.

Пам'ятну дошку з базальту відкрито на будинку парафії Апостола Андрія Первозванного УПЦ КП. Панотець Дмитро Гедз провів панахиду, хористи церкви проспівали віночок народних та стрілецьких пісень. У пам'ять про загиблих козаків та старшин Армії УНР проведено поминальну трапезу.

Загальний кошторис проекту склав 1355 грн. Видатки покрити Андрій Левус із Києва (1062 грн.) і добродій, який не побажав розкрити своє ім'я (301 грн.).

Того ж дня у селі Дніпроваком'янка, що поруч з Верхньодніпровськом, було відкрито пам'ятник на могилі козака Армії УНР Спиридона Івановича Тропка, який загинув 16 грудня 1918 р. в бою з махновцями за Катеринославо. Було йому 23 роки... Після бою тіло доправили до рідного села, де й поховали з великими почестями.

Пам'ять про могилу збереглася завдяки Василю Сідаку. Він і розповів про неї письменникові Сергію Злочому, а Олег Репан у фондах Державного архіву Дніпропетровської області знайшов відомості про загибель та похорон Спиридона Тропка.

Петлюрівський хрест встановлено силами верхньодніпровських козаків та січеських вояків-добровільців. Освятити його отець Сергій Окунев з УПЦ КП.

Представники місцевої влади, хоч і були запрошені, проігнорували обидва меморіальні заходи.

Загальний кошторис проекту пам'ятника на кладовищі села Дніпроваком'янки склав 3085 грн. (матеріал: композиційний бетон, латунь, камінь габро). Видатки покрити жертводавці: 75 грн. пожертвував Богдан Кудрицький, по 100 грн. офірували добродій з Хмельницького, Іван Парнікоза та Михайло Сицький (обидва з Києва), 101 грн. – добродій з Києва, 200 грн. – Олег Колісник з Києва, 500 грн. – Захар Мілютин з Києва, по 1000 грн. – кияни Олександр Колодяжний і Роман Коваль, а Ігор Козуб з Кіровограда дав даток у 1500 грн. Долучено також залишок від збірки коштів на відновлення Меморіалу поховань воїнів Армії УНР у Боярці (1596 грн.) і залишок від збірки коштів на пам'ятну дошку сотнику Армії УНР Никифору Авраменку (8 грн.).

Надлишок зібраних коштів (3195 грн.) Благодійний фонд "Героїка" спрямував на будівництво пам'ятника воякам Армії УНР у Дніпропетровську та встановлення пам'ятника козакам Армії УНР Сергію Кравченку в с. Озеряни Бучацького району Тернопільської області.

Слава героям! Подяка – їхнім духовним нащадкам!

ПРЕЗЕНТАЦІЯ 22 ТОМУ "ЛІТОПІСУ УПА"

24 липня в Івано-Франківську відбулася презентація 22 тому Нової серії Літопису УПА "Станіславська округа ОУН: документи і матеріали, 1945 – 1951" (упорядники – Дмитро Проданик, представник Історичного клубу "Холодний Яр" на Буковині, та Степан Лесів, завідувач історично-меморіального музею Степана Бандери).

В актовій залі будинку "Просвіти" зібралося близько 100 осіб, серед них – голова Всеукраїнського братства вояків ОУН-УПА Богдан Борович, представники видавництва "Літопис УПА" Ігор Гомзяк і Микола Посівнич, науковці та історики Прикарпатського університету, дослідники Визвольного руху, пластуни, члени організації "Тризуб" ім. Степана Бандери та "Патріот України", журналісти місцевих теле- і радіокомпаній та періодичних видань. Вів презентацію директор музею Визвольної бо-

ротьби ім. Степана Бандери Ярослав Коретчук.

Промовці схвально оцінили вихід документального збірника. 1376 сторінок! Величезний масив досі невідомої інформації про діяльність збройного підпілля на території Станіславської округи ОУН у 1945 – 1951 роках, таємні звіти окружного, надрайонних та районних проводів ОУН Станіславщини, велика кількість біографічних довідок на керівників підпілля Станіславської округи ОУН, значний масив ілюстрацій...

У планах Дмитра Проданика та Степана Лесіва – підготовка ще кількох збірників документів і книг про Визвольну боротьбу на території Станіславської (Івано-Франківської) області.

Бажаємо втілити плани!

Борис МАРЕНИЧ
Чернівці

ВОЯКІВ АРМІЇ УНР ВШАНОВАНО НА ПОДІЛЛІ

Проти ночі на 4 вересня 1919 р. 404-й полк котовців, скориставшись темрявою, в районі с. Буди прорвався і захопив місто Тростянець та залізничну станцію. Козаки 2-ї Волинської дивізії та 3-ї Залізної дивізії, оговтавшись від несподіванки, завдали ударів у відповідь і відтіснили ворога в бік с. Тростяничка. Котовці відступили в надії переправитися і закріпитися на лівому березі Бугу та дочекатися підмоги. На переправі їх наздогнав підрозділ УСС – 18 кавалеристів. Зав'язався пекельний бій... Врятувалися лише кілька котовців, але й полягло 13 січових стрільців.

Після бою місцеві жителі Гнат Западнюк та Ярема Заворітний поховали українських вояків на цвинтарі, що на Лисій горі біля річки Дзвіни. Коли більшовики повернулися, то помстилися – на очах рідних закололи багнетами 12 кращих господарів села.

І ось 16 червня у селі Тростяничку Вінницької області добрі люди відкрили пам'ятний хрест на честь полеглих вояків. На меморіальній табличці написано: "Воїнам УНР та УГА, які обороняли с. Тростяничку від окупантів у 1919 році. Бригада УСС. 2-га Волинська дивізія. 3-тя Залізної дивізії". Пам'ятник освятити протоієрей УПЦ КП Михайло Торбахевич. Провів він і панахиду по загиблих.

Ініціатор й організатор вшанувань – Олег Западнюк, правнук учасника Першого зимового походу Армії УНР Гната Западнюка. У встановленні пам'ятника взяли участь представники місцевої громади, ВО "Свобода", Українського козацтва та пластуни.

Гнат Западнюк у 1979 році показав місце поховання і заповів нащадкам спорудити на місці поховання пам'ятник. І ось заповів українського вояка виконано – попри те, що в Тростяничку знайшлися люди, невдоволені вшануванням українських вояків. Намовляв їх московський піп Павло. Та лихий на цей раз не допоміг московському попові. Перемогла українська правда!

Володимир БАРЦЬОСЬ, пресслужба Вінницької обласної організації ВО "Свобода"

Довідка Історичного клубу "Холодний Яр"

Гнат Павлович Западнюк народився 1 січня 1895 р. у с. Тростяничку Гайсинського повіту Подільської губернії. Змалку виявив потяг до

знань. Проте, через відсутність коштів лише через три роки по закінченні церковнопарафіяльної школи, зміг продовжити навчання. У Степашківській учительській школі учитель-кацап покарав хлопця карцером за те, що на уроці "опоганив великий російський язик", уживши українське слово "втрутив". Та попри це, Гнат Западнюк став стипендіатом. Він почав відвідувати гурток городництва, де учитель старших класів Федір Садковський таємно від директора школи та інших учителів викладав рідною мовою. Гурток Федора Садковського став кузницею національно свідомих учителів.

У Степашківській учительській школі Гнат Западнюк почав писати вірші. За три місяці до її закінчення він був мобілізований до царської армії. У складі 5-ї армії воював у Галичині, зокрема в районі Золотої Липи. Мав змогу ознайомитися з побутом та життям галичан, полюбити їх. Під час відпустки, пов'язаної з пораненням та лікуванням, Гнат закінчив із відзнакою Степашківську учительську школу. Після одужання служив у 1-му хлорному загоні російської армії на Буковині та в Галичині. Після Лютневої революції очолив у рідному селі комісію з розподілу землі поміщика згідно з рішенням Центральної Ради. Гнат Западнюк – автор віршів "До брата галичанина", "Січовим стрільцям", "Закарпатським русинам-українцям". Один з його віршів ліг в основу пісні "То не грим прогрімів", яка увійшла до золотого фонду українських стрілецьких пісень.

Гнат Западнюк – лицар Залізного хреста Армії УНР. У 1931 р. він закінчив Київський сільсько-господарський, а в 1938 році – Харківський ветеринарний інститут (обидва з відзнакою). У 1938 р. захистив кандидатську дисертацію. Від перших і до останніх днів Другої світової війни служив токсикологом у Красній армії.

У 1946 – 1948 рр. завідував кафедрою клінічної діагностики з рентгенології і пропедевтичною клінікою свійських тварин (1946 – 1948), був деканом факультету ветеринарної медицини Львівського зооветеринарного інституту, а від 1952 р. – Львівського сільськогосподарського інституту. 1952 року Гнат Западнюк захистив докторську дисертацію. Помер 29 грудня 1979 року. Похований у рідному селі Тростяничку. Вічна пам'ять воякам Армії Української Народної Республіки!

"Я СТАВ ДУХОВНО МІЦНІШИЙ"

Я хочу знати історію України, щоб мати своє бачення подій. Багато читав. У книжці "Кармелюки" читав "Короткий нарис історії Запорозького куреня ім. отамана Янка Кармелюка" понад тиждень. Боліло серце. Ця якась така буден-

на розповідь про небачений героїзм дуже глибоко вразила мене. Я став духовно міцніший після її прочитання й отримав ще більше переконання в Нашій Правді. Дякую!

Мирослав СКОЧИЛИС

МІНІСТР УНР ХРИСТОФОР БАРАНОВСЬКИЙ

зичкове товариство за основними показниками посідало третє місце серед кредитних кооперативів Російської імперії. Пізніше, в середовищі товариства виникла ідея створення губернського союзу кредитних кооперативів.

Так, у 1907 році Барановський заснував "Київський Союзбанк" – перше в Україні союзне утворення споживчих кооперативів. Барановський був його першим головою правління. Та впродовж кількох років влада не дозволяла перенести діяльність банку до Києва, аж 1911 року вдалося перебратися в майбутню українську столицю.

Київський "Союзбанк" посів перше місце серед кредитних кооперативних союзів "малоросійських губерній" і друге в Російській імперії. Станом на 1 серпня 1913 р. його баланс перевищував 2 мільйона карбованців. Свідченням авторитету Київського союзу установа дрібного кредиту стало прийняття його у грудні 1913 р. до лав Міжнародного сільськогосподарського кооперативного союзу.

1917 року Барановський був обраний Генеральним секретарем фінансових справ Центральної Ради, а 1920 року – міністром фінансів в уряді В'ячеслава Прокоповича.

Через поразку українського війська Барановський емігрував у Німеччину, а потім до Бразилії.

Після захоплення України більшовики писали у західній пресі: "Ми опанували індустрію підкупом

і агітацією, робітничі організації – терором і пропагандою проти верхів управи. Рівночасно ми взяли під наш контроль комерцію через банки. Після перемоги над національною кооперацією український націоналізм втратив свою економічну базу. Після призначення нашого товариша Моргуліса директором Українського банку, наша перемога була цілковита". Точніше не скажеш!

Христофор Барановський жив у Сан-Паулу духовно пригнічений – усе, чому він присвятив своє життя, загинуло!

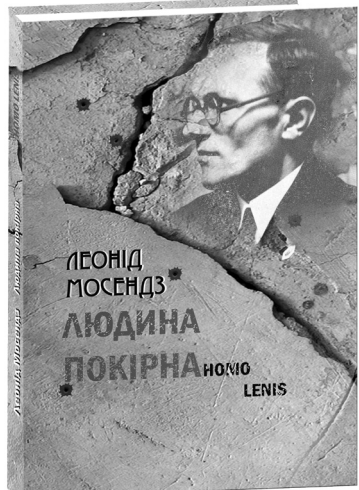
Помер він 7 травня 1941 року. Похований у Сан-Паулу.

І все ж подвиг Христофора Барановського не забуто – 27 липня в селі Дзензелівка на пам'ять про нього відкрито меморіальну дошку (автор Дмитро Бур'ян). Ініціював вшанування краєзнавець Юрій Дудник. Йому всебічного сприяв сільський голова Віталій Букань. До слова було запрошено економістів Олександра Сутоняка, Михайла Савлука, Геннадія Михайленка та Юрія Левченка. Виступили також історики Валерій Рекрут і Вадим Мицик. На вшанування прийшло близько двох сотень селян – нащадки тих, кого захистив від експлуатації Христофор Барановський.

Вічна пам'ять!

Сергій ВАСИЛЮК,
учасник вшанувань

ДЕСЯТЬ НОВЕЛ СТАРШИНИ АРМІЇ УНР

Ця книжка змінила чи майже перевернула моє уявлення про вітчизняну літературу 20 – 30 років минулого сторіччя. Вона примусила по-новому глянути на усталену обійму хрестоматійних імен, на ієрархію класичних авторів.

Леонід Мосендз. «Людина покірна (Homo lenis)», видана торік ОУН(б) та Центром національного відродження ім. Степана Бандери. Видана вперше у незалежній Україні, хоч побачила світ у Львові ще 1937-го, а потім ще раз вийшла друком у Вінніпезі 1951-го. Це збірка новел про Національно-визвольну боротьбу українців того періоду, який багато істориків досі називають громадянською війною. Так, ніби не чужоземна орда посунула на Українську Народну Республіку, а самі українці зчепилися між собою у герці за справу Лєніна-Троцького.

Леонід Мосендз був старшиною Армії УНР, і ця сторінка його життя, як завважає у передмові до книжки Роман Коваль, на жаль, досліджена найменше. Але достеменно відомо, що в українському війську письменник залишився до кінця, себто до 21 листопада 1921 р., коли нашу армію було інтерновано. В її лавах воював і Леонідів рідний брат. Він загинув за Україну. Наголошую на цих обставинах тому, що саме безпосередня участь Леоніда Мосендза в українсько-російській війні дала йому право і мужність сказати про цю війну те, чого більше ніхто з українських письменників не сказав. Не зміг, не наважився, не посів. І наше щастя у тому, що цей воїн, окрім чесного українського патріота, був наділений ще й великим літературним талантом. Досконалість його письма було оцінено ще за життя письменника, коли Дмитро Донцов назвав його «одним з найкращих, коли не найкращим з наших (нині) живучих новелістів».

У Мосендза була одна перевага над нині відомими, «живучими» в його добу прозаїками, такими, як Косинка, Хвильовий, Підмогильний... Старшина Армії УНР волею долі опинився на чужині й міг називати речі своїми іменами, не

шукаючи багатозначних натяків, евфемізмів, алегорій. Тому в його новелах ми бачимо ворога таким, яким він був, і ця правда настільки суворі й одверта, що й сьогодні насторожить, а то й налякає не одного «толерантного» критика. Як ось у новелі «Брат»: «О, це він, марець-москаль-суховій пригнав на наші поля сіру, скуласту сарану-товаришів, наскрізь просякнуту смородом гидкої лайки, хамством споконвічного рабства й безмежною заздрістю злодіяного розбишаки». І дістається тут не лише «розпаношений північний сарані», а й іншим племенам, які у своїй дикунській інтернаціональній солідарності кинулися допомагати північній сарані душили молоду українську державу. Так, у новелі «Хазарин» автор каже, що «дуже вже почали вчашати до нас всілякі червоні достойники. Були це найчастіше з роду «єрусалимських козаків», як ми тоді називали це плем'я». А разом з «єрусалимськими козаками» тоді ж «проти українців стояли на дорозі міжнародні бригади. Набрані з бувших австрійських полонених, головню мадярів, вони відзначалися нечуваною жорстокістю й ганебною підлотою озвірилих наймитів крові. Мадяри були з них найгірші. Вони нікому не давали помилування, злобні й кровожадні прислужники Москви. Було щось символічне в цім союзі двох народів: зійшлися, спізналися й порозумілися дві азійські крові».

І знов я бачу, як здригнувся й зіщулювся «толерантний» критик: «Ой, та це ж розпалювання міжнародної ворожнечі, та так же не можна... І якщо ці вороги були такими поганями, а українці такими гарними, то чого ж вони програли Визвольну війну?» Знаємо, чого. Уже набило оскомку повторювати.

А українці у Леоніда Мосендза справді красиві. Сильні, безстрашні, шляхетні, рішучі, вони, попри всі поразки, – носії психології переможців. Адже вони боржи за волю. За Вітчизну. За правду. Тільки ж, як ми бачимо, і правда перемагає не завжди. Часто вона беззахисна перед озвірілою зловорожою силою. Правда незрідка буває у меншості. Так і тут. Одвічне й фатальне «Бо мало нас...» Леонід Мосендз писав «Людину покірну», щоб нас було більше. І я певен, що коли ця книжка дійде до людей, то нас побільшає. Жаль, що знадобилося аж два десятиліття незалежності, аби збірка таких блискучих новел з'явилася в Україні. І ще більший буде жаль, коли з цієї книжкою повториться та історія, що з «Холодним Ярмом» Юрія Горліса-Горського. 18 роки тому перевидано цей шедевр в Україні, а гідного розголосу набрав зовсім недавно. Чому? Як могло так статися? Невже тільки через те, що... нас мало?

Василь ШКЛЯР

Придбати книгу можна за адресою: 01030 м. Київ, вул. Ярослав Вал, буд. 9 пом. 4, тел. (044) 234-70-20, 246-47-83.

"ПОВСТАНЦІ ОДЕЩИНИ І ПРИДНІСТРОВ'Я"

Антибільшовицький рух на українських землях у 1920-х роках – це досі позбавлена об'єктивізму сторінка української історії. Упро-

довж ХХ століття правдиву історію повстанського руху ретельно приховували архіви, замовчували не лише представники правлячого в СРСР режиму, історики, а й колишні повстанці – комуністична влада та її репресивний апарат навчили українців міцно тримати язика за зубами. Саме тому масовий збройний рух в Україні залишив по собі таку обмежену (порівняно з іншими історичними подіями ХХ століття) мемуарну та історичну літературу. Втім приходить час, коли таємне стає відомим. І з'являється можливість пролити світло на давно минуле, але не забуте.

Автор книжки Сергій Боган. У ній 176 сторінок. Вийшла в серії «Нетабачна історія» влітку 2013 року.

Вітаємо Сергія Богана і бажаємо нових книг про Визвольну війну українського народу!

ПАМ'ЯТНИК БАНДУРИСТУ АНТОНУ МИТЯЮ

17 серпня на Черкащині вшановано пам'ять козака-бандуриста Антона Митяя, учасника Визвольної боротьби 1917 – 1920-х років. Майже століття його ім'я було забуте. І ось славне ім'я Антона Митяя засяяло на скрижальх історії. Вшанування ініціював полковник Українського реєстрового козацтва, краєзнавець Олександр Гаврилюк.

Урочистості розпочалися в селі Медвині Богуславського району – на батьківщині бандуриста. Участь у них взяли нащадки медвинських борців за волю України, зокрема племінник начальника штабу медвинських повстанців Миколи Василенка Яків Василенко та його син – Василь Василенко, народний артист України, головний диригент Донецького державного театру опери та балету ім. Анатолія Солов'яненка та двоюрідна онучка автора споминів «Медвин горить» Івана Дубини (Дубинця) Валентина Биковська.

Антін Митяй відіграв помітну роль у національному усвідомленні Медвина і навколишніх сіл тодішньої Київської губернії, – почав меморіальний мітинг сільський голова Медвина Петро Листопад. – Його хата перетворилася на майстерню з виготовлення бандур, осередок «Просвіти», а в роки Української національної революції – на штаб «Медвинської республіки». Навколо нього об'єдналися селяни, інтелігенція та козацтво. Антін Митяй – і промовами, і піснями – підтримував волю земляків до боротьби за національне визволення. З пропагандистською місією він їздив на бронепозіді «Хортиця», а також у складі кінної батареї полку Чорних запорожців, якою командував Дмитро Гонта, згодом теж бандурист. У 1919 – 1920-х рр. Митяй очолював пропагандистський відділ у штабі отамана Дмитра Цвітковського...

Під час меморіального мітингу портрет Антона Митяя тричі падав зв'язний вітром. Як зауважив у вступі поет Василь Василенко, портрет бандуриста падав не випадково: таким незбагненим дивом Антін Огійович тричі вклонився рідній землі та поцілував її...

Поклавши квіти та вінки до стели на честь оборонців Медвина та до пам'ятника Тарасові Шевченку, учасники вшанувань виїхали до Лисянки, до братської могили вільних козаків.

– Тут поховані вільні козаки та селяни, які боролися за незалежність України, – сказав Олександр Гаврилюк. – Наші земляки у 1918 році виступали проти присутності в нашій країні як німців, так і каральних загонів «руських офіцерів». Радянські історики стверджували, що повстанці боролися під гаслами

більшовиків, але це не так. Вони боролися за повернення здобутків Української революції. За вільну Україну і віддали свої життя!

Далі шлях проліг до села Стара Буда Звенигородського району, на кладовищі якого українське реєстрове козацтво спорудило пам'ятник Антонові Митяю.

– Велика радість, що ще одне достойне ім'я повернено українському народові, – прокоментував подію для газети «Черкаський край» дослідник Визвольного руху 1917 – 1920-х рр. Роман Коваль. – Коли в 2000-му році ми з Петром Гогулем робили книжку «Медвин у вогні історії», про Антона Митяя у нас було дуже мало матеріалу. Вже згодом у «Літописі Червоної Калини» за 1931 рік я знайшов фотографію Антона Митяя і спогад про нього його учня – бандуриста Костя Місевича. Оpubлікував цей призабутий спомин у газеті «Незборима нація», передав у Богуславський краєзнавчий музей... Врешті-решт, ця публікація Костя Місевича і привела до встановлення сьогодняшнього пам'ятника. Значить, історична пам'ять не перервалася, і оцей пам'ятник Антонові Митяю – тому свідчення.

На кладовищі села Стара Буда зібралася з півтори сотні людей. Величний пам'ятник освятили о. Миколай (М. Бондарчук), о. Миколай (М. Кравчук), о. Михайло (М. Гуменок) о. Василій (В. Месич) та о. Ярослав (Я. Лемеха). Мітинг-реквієм пам'яті незламного борця за волю України розпочав отаман Черкаського обласного козацького товариства ВГО УРК Борис Марченко. – Збереження історичної пам'яті про героїв Української національної революції 1917–1920-х років – серед пріоритетних напрямів краєзнавчої роботи Лисянського козацького полку ВГО «Українське реєстрове козацтво», – промовив він. – Враховуючи те, що в Медвинському повстанні 1920-го року брали участь і жителі сіл Гуті, Боярки, Писарівки, Хижинців Лисянського району, козаки товариства постановили увіковічити їхню пам'ять. І своє слово дотримали. Перевидано спогади Івана Дубинця «Горить Медвин», берегиня УРК Валентина Войцехівська написала вірш «Горить Медвин», а капітан УРК М. Вельбіцький поклав його на музи-

ку. І ось тепер відкрито пам'ятник-меморіал.

Його освятив пісню-молитвою і кобзар Тарас Силенко. Промовляли поетеса Валентина Войцехівська і краєзнавець із Тального Вадим Мицик, а Роман Коваль зачитав уривок зі спогаду Костя Місевича, який переповів слова поведиря Митяя, гімназиста з Медвина Марушевського: «Тострий дуже Антін, стерптіти не може як почує, що хто зле говорить про Україну. Іхали оце ми з ним з Києва до Проскурова поїздом, так між Козятином і Жмеринкою учинив у вагоні таку баталію, що я ледве його угомонив. Бачите, тепер у вагонах усі дебатують за Центральну Раду і Україну. Слухав мій Антін Огійович, терпів, терпів, далі зробився червоний як рак, як скочить, як закричить на весь вагон: «Ах ви, христоводавці, то ви, анахтемські душі, їсте наш хліб і ще лаєте Україну!» Та – до своєї торби, витягнув «Нагана» і люфону наводить на голоси і кричить: «Уб'ю анахтемську душу!» Ті – врозтіч, хто куди попав, а далі почали тікати і ті, котрі тільки слухали, бо сліпий міг убити навіть того, хто не лаєв України. Ледве, ледве угомонив я його і заспокоїв. Правда, до кінця подорожі ніхто і слова злого не сказав на Україну».

– Отакого чоловіка ми сьогодні вшануємо! – завершив виступ Роман Коваль.

Землю з рідного Медвина до підніжжя пам'ятника висипали сільський голова Медвина Петро Листопад та директор Богуславського районного музею Петро Гогуля. А козаки поставили вінок із золотого колосся, який сплела поетеса Зоя Ружин.

Завершилися велелюдні заходи в селі Бужанці Лисянського району церемонією посвяти в козаки Лисянського козацького полку ВГО УРК, етно-фестивалем «Тонад Тікичем обіймись Україно» і презентацією акції «Козацький прапор навколо світу», що побував у 31 країні світу.

Щира подяка Олександрові Гаврилюку та його побратимам за відновлення історичної справедливості!

Тетяна КАЛИНОВСЬКА, головний редактор газети «Черкаський край»

Медвин – Стара Буда – Черкаси

У РОСІЇ ПАМ'ЯТАЮТЬ БОЛБОЧАНА

2012 року в місті Калінінграді (тепер Росія) було видано історичну поему «Болбочан». Автором є земляк полковника Петра Болбочана – Петро Затолочний. Народився він 3 листопада 1943 р. в с. Комарів Кельменецького району Чернівецької області. Вірші писав з дитинства. 1966 року закінчив Чернівецький медичний інститут. Служив на Півночі у військово-бу-

дівельних частинах, працював у шкільному диспансері Вільноса, на станції швидкої допомоги Калінінграда, лікарем на риболовецьких судах. З 2003 року – член Союзу письменників Росії. «Болбочан» є п'ятнадцятю книгою Затолочного. Присвятив він її 130-й річниці з дня народження Петра Болбочана. Анотація до книги закінчується такими словами: «В роки советської

влади це ім'я було під забороною. Але з набуттям Україною незалежності воно відроджується, подібно Феніксу з попелу. І згадуючи його трагічний шлях, читач розуміє, що недаремно загинули, подібно Болбочану, сини України, які пробивались, немов перші проліски, крізь сніг російського шовінізму».

Владислав КАРПЕНКО

І СТИЇЛКИ ЗРОБИВ ДЛЯ УКРАЇНИ!

2012 року Роман Коваль через газету "Незборима нація" звернувся до українського громадянства із закликом внести кошти на пам'ятник скульптору і сичовому стрільцю Михайлові Гаврилку.

На заклик відгукнулися художники Львова. Пожертвувавши по картині, продали їх на аукціоні, а кошти переказали на фонд створення пам'ятника Михайлові Гаврилку в Болехові. Акцію назвали "Художник художнику".

Старалися й болевівчани. Особливо шкільна молодь, студенти і працівники Прикарпатського лісогосподарського коледжу. Прізвища всіх, хто вніс кошти на пам'ятник Михайлові Гаврилку, зберігаються в музеї Кобринської. Не записано прізвище лише одного мецената...

Наприкінці 2012 року мешканець із Долини дізнався, що дружина покійного художника Михайла Фіголя Тетяна подарувала ініці-

тивному комітету картину в надії, що її продадуть, а кошти підуть на пам'ятник Гаврилку. І він пообіцяв заплатити за картину три тисячі доларів, а полотно просив передати до музею Наталії Кобринської. Картина "Грунь" художника Фіголя вже висить у музеї, екскурсоводи розповідають її історію.

Складаю щиро подяку українцеві-меценату з Долини!
У моїй пам'яті залишився образ людини, яка світилася добротою та щирістю.

Буде Україна, якщо є такі люди, і будуть пам'ятники її вірним синам!

Лариса ДОБРОХВАЛ

Підтримали народну справу

У липні та серпні 2013 року офірували на пам'ятник скульптору Михайлові Гаврилку мешканці

Болехова, Долини, Калуша, Сколе, Моршина, Богородчан, Городенки, Стрия, с. Дзвиняч Богородчанського району, Косова, Львова, Києва, Севастополя, Кіровоградщини, зокрема Елеонора Шиян, Галина Щадей-Лицур, Орест Абрагамович, Ярослав Паньків, Степан Латик, Анна Дяків, Іван Хайнак, Леонід Середницький, В. Бут, Леонід Матешук, Сергій Кузуб, Олександр Тимчук, а також Микола Дармохвал із США.

Оргкомітет закликає читачів "Незборимої нації" підтримати традицію українського доброчинства. Надсилайте кошти на адресу: Івано-Франківське управління АТ "Ощадбанк" МФО 336503 код 09336500 р/р 29097134, 10008/0161 – 10008/0168, особовий рахунок 26205000467207, Гауц-Дармохвал Лариса Володимирівна, транзитний Болехів на пам'ятник Михайлові Гаврилку.

ВШАНУВАННЯ ВОЯКІВ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

На Яблунецькому перевалі, що на межі Івано-Франківської та Закарпатської областей, вшановано пам'ять карпатських сичовиків, які загинули 1939 року. Участь у поминальних заходах взяла голова Закарпатської обласної організації Всеукраїнського об'єднання "Свобода" Олег Куцин, представники рахівської та яремчанської організацій ВО "Свобода".

Щоб віддати шану сичовикам Карпатської України, на Яблунецькому перевалі зібралася декілька сотень людей. Серед присутніх були представники громадських об'єднань, політичних партій, ветерани УПА, горяни. Загиблих сичовиків вшанували панакхидою. Для присутніх ветеранів стрілецькі пісні виконав народний самодійаль-

ний квартет "Горяни" Рахівської районної лікарні.

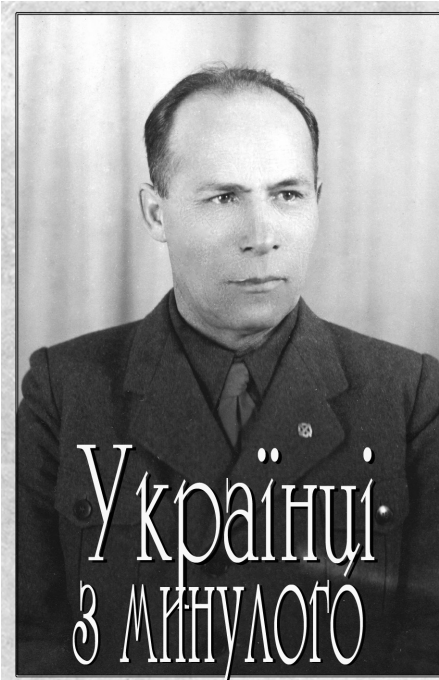
"Треба наголосувати не на жертвах, – зазначив голова Закарпатської обласної організації ВО "Свобода" Олег Іванович Куцин, – а на жертвості безстрашних героїв, які свідомо йшли на нелюдські муки і врешті – на смерть, не втрачаючи віри у велику справу – побудову незалежної України. З нечисленним військом, із мізерними запасами зброї вони, не вагаючись, стали до оборони рідної держави – Карпатської України".

Очільник закарпатських свободівців наголосив, що не за Україну януковичів, боролися сивочолі ветерани УПА, що стоять поруч, і молоді сичовики, які лежать у могилах. "Чи могли б наші славні ді-

ди-прадіди уявити, що на 22-му році незалежності зі шкільних підручників вилучатимуть розділи про боротьбу українців за свою державність у добу Карпатської України! Українська Україна ще не збудована – за неї треба боритися будь-якими методами, і якщо доведеться – тими ж, що і наші славні повстанці!".

Під час заходу виявив бажання "засвітитися" заступник голови Івано-Франківської ОДА Ігор Зварич. Але громада із вигуками "Ганьба!", "Зрадник!" та "юда!" не пустила його до сцени. Заступник голови Рахівської РДА, не бажючи почути подібні слова на свою адресу, хутко залишив захід.

Прес-служба ВО "Свобода"

ДОЛУД Андрій Данилович (15.10.1893, с. Плетений Ташлик Єлисаветградського пов., нині Кіровоградської обл. – 6.09.1976, Куритиба, Бразилія). Командир козацького загону ім. Івана Гонта (11.1918 – 1919), 2-ї (Янівської) бригади 1-го Галицького корпусу УГА, 1-го пішого полку ім. Симона Петлюри Волинської групи Армії УНР (1919), начальник штабу Армії УНР Першого зимового походу, командир 5-ї Херсонської стрілецької дивізії (1920), командир Запорозького загону УВК, Генеральний суддя УВК (1957); військові звання – підполковник УГА, генерал-хорунжий Армії УНР (на еміграції). Герой бою за Вознесенськ (16.04.1920). Лицар Залізного хреста Армії УНР.

Початок на стор. 1

Ювілеї і дати ВЕРЕСЕНЬ

22 вересня 1890 р. народився Оверко Гончаренко, командир Першої юнацької військової школи ім. гетьмана Богдана Хмельницького, сотник дивізії "Галичина", педагог, кооператор, автор споминів.

23 вересня 1648 р. Богдан Хмельницький розбив поляків під Пилявцями.

23 вересня 1895 р. народився Сергій Кіричок, поручник кінного полку Чорних запорожців, інженер. 23 вересня 1900 р. народився Володимир Кубійович, учений, організатор дивізії СС "Галичина", головний редактор "Енциклопедії українознавства".

24 вересня 1882 р. народився Микола Галаган, член Центральної Ради, ад'ютант командира 1-го Українського козацького полку ім. Богдана Хмельницького.

25 вересня 1931 р. помер Михайло Галуцький, командант Легіону УСС, голова Львівської "Просвіти".

25 травня 1995 р. помер Лев Шанковський, воєк УГА і Армії УНР, історик.

26 вересня 1862 р. помер Яків Кухаренко, письменник, наказний отаман Чорноморського козацького війська.

26 вересня 1890 р. народився Іван Полтавець-Остряниця, наказний отаман Вільного козацтва, генеральний писар Гетьмана України.

27 вересня 1921 р. народився Лев Силенко, автор "Мага Віри", засновник РУНВіри.

27 вересня 1946 р. загинув Юрій Горліс-Горський, поручник Армії УНР, осавул 1-го куреня полку гайдамаків Холодного Яру, письменник.

27 вересня 2005 р. помер бандаїст Олександр Нірко.

28 вересня 1892 р. народився Олександр Болдирів, командир Запорозького автопарашютного дивізіону, учасник Першого зимового походу, лицар Залізного хреста Армії УНР.

28 вересня 1947 р. помер Микола Матієв-Мельник, сичовий стрілець, референт пропаганди УГА, член ОУН, письменник.

28 вересня 1974 р. помер останній кубанський прем'єр Василь Іванів.

29 вересня 1845 р. народився письменник Іван Тобілевич (Карпенко-Карий).

29 вересня 1897 р. народився Павло Штепа, учасник Визвольної боротьби, член НТШ у Канаді.

30 вересня 1769 р. вісім козаків здобули турецьку фортецю Хотин, захопивши 184 гармати.

30 вересня 1896 р. народився Микола Палієнко, підполковник Армії УНР, майор дивізії "Галичина".

Наприкінці вересня 1921 р. загинув подільський отаман Яків Шепель, начальник 6-го повстанського району 2-ї (Північної) групи Армії УНР.

ГЛИНСЬКИЙ ОТАМАН ПАВЛО БЕЙ

Село Глинське на початку 1920-х років належало до Більської волості Зінківського повіту Полтавської губернії. Тут точилася найзапекліша в окрузі збройна боротьба між більшовиками та повстанцями Павла Омеляновича Бея. Вже були розбиті загони Мандика, який оперував у Бірківській волості, Галая і Кундія, що діяли в Грунських лісах, отамана Листопада, штаб якого містився на хуторі Максимці, один із найбільших повстанських загонів Полтавщини – Левонтия Христового з Лютенки, а отаман Бей продовжував діяти. За понад два з половиною роки більшовики не раз хвалилися, що вбили "главаря банди Павла Бея". Але кожна нова похвальба спростовувала попередні повідомлення про його загибель.

У боях повстанці гинули, а інші, зневірившись, піддавалися на більшовицьку "амністію" (згодом їх знищили) або тікали за межі України. Що стосується отамана, то, за спогадами глинського активіста Михайла Череваня, незважаючи на те, що ряди його загону зменшилися, Павло Бей, "не желяя воспользоваться амністией, решил бороться до конца".

Не раз більшовики вмовляли Бея припинити боротьбу, але

безрезультатно. Більшовики вирішили ще раз провести з ним переговори в надії схилити його припинення боротьби, а в разі відмови – знищити. Точної дати, коли це відбувалося, невідомо. Михайло Черевань називає це серединою літа, то вересень 1922 року.

У визначений день, очевидно, за попередньою домовленістю з отаманом, із Глинського до волостного центру Більська було виведено на три дні, протягом яких мали відбуватися переговори, так званий загін самооборони та весь озброєний більшовицький актив села. Єдиним представником "соц-лади" залишився в сільській раді Михайло Черевань. У спогадах він зазначав, що після цього у Глинське прибув "уповномочений по боротьбі з бандитизмом по Бельській волості" Олександр Шепель для ведення переговорів з отаманом. На зустріч з ним з'явився й Павло Бей.

Зустрілися біля спаленої більшовиками батьківської садиби отамана.

Шепель свого часу був у загоні Бея, був його другом, а потім піддався на "амністію", перейшовши на службу до більшовиків. Тож не випадково його було призначено

"уповномоченим по боротьбі з бандитизмом".

У перший день зустріч двох колишніх побратимів закінчилася безрезультатно. Наступного дня, вже не заходячи у приміщення Глинської сільради, Шепель пішов у табір партизанів, що розташувалися неподалік хутора Хижняківка.

Другий день переговорів також не дав результату. Залишалося виконати наказ про знищення отамана. І Шепель це зробив, підступно вистрілюючи своєму другові у спину.

Так загинув глинський отаман Павло Бей.

І по його смерті бейці продовжували боротьбу. Про це, зокрема, стверджував історик Віктор Ревегук, посилаючись на повідомлення Полтавського відділення ГПУ.

Більш конкретніше хочу розповісти про це в книзі про історію діяльності повстанського загону Павла Бея, яку мрію написати.

Віктор МІЩАНИН, заступник з наукової роботи генерального директора Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному

УВАГА, НОВА ПОСЛУГА!

"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" – 50 грн.

"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю – 25 грн.

"Кармелюки" Романа Ковалю – 30 грн.

"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 125 грн.

"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 100 грн.

Книжки можна придбати і через "Нову пошту", попередньо переказавши кошти на р/р Романа Ковалю у Приватбанку: 5168 7553 0902 9011. Переславши гроші, просимо зателефонувати до редакції, повідомити про переказ, замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки. Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Проси-

ЩИРО ДЯКУЮ ЗА ПОЖЕРТВИ СЕРГІЄВИ ТЕЛЯТНИКУ, ТАМАРІ ЗДОРОВЕЦЬКІЙ, СВІТЛАНІ МИРОНЧАК ТА ВІТАЛІЮ ОПАНАЩУКУ.

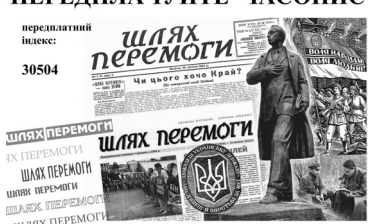
У редакції можна придбати такі книги:

- (ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):
- "Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" – 65 грн.
- "Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 69 грн.
- "Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю – 34 грн.
- "Іван Ремболович" (2-ге видання) Романа Ковалю – 75 грн.
- "Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського – 77 грн.
- "Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 145 грн.
- "Кармелюки. До історії Запорозького полку ім. отамана Я. Кармелюка Армії УНР" – 42 грн.
- "Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського – 79 грн.
- "Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 130 грн.

Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

Привітайте "НН" пожертвою на її фонд. Приєднайте нового передплатника "Незборимої нації". Передплатіть "НН" на школу, де Ви вчилися. Це не важко зробити, а ми Вашу допомогу відчемо одразу! Хто має можливість, складіть даток на "Незбориму націю" на картковий р/р редактора і засновника газети: ПриватБанк, 5168 7553 0902 9011 (в разі пожертви просимо зателефонувати на редакційний телефон, щоб ми могли записати Ваше ім'я та подякувати на шпальтах газети)

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ "НЕЗБОРИМУ НАЦІЮ"

Її редактором є Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття. Відтак ця газета – про долі Українських сичових стрільців, воєнк Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, а також про кобзарів, українських письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр". Газета виходить 1 раз на місяць. Ціна – 17.34 грн. на рік.

Передплатний індекс 33545

Редактор Роман Коваль
Верстка Євген Коваль

Коректор Василь Панченко

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський

Технічний директор Петро Билина

Адреса для листування та поштових переказів

03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 koval_r@ukr.net kovalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325.

Наклад 2500 примірників. Видруковано 21.08.2013 р.

Засновник Роман Миколайович Коваль